

No s'ha parlat prou de Natividad Yarza, la primera dona alcaldessa de Catalunya

Sergi Picazo

Aquest text forma part de la secció “No s'ha parlat prou”, del programa de ràdio ‘No ho sé’, de Rac-1, dirigit per Agnès Marquès.

[Aquí podeu escoltar la versió radiofònica d'aquest text.](#)

Doña Nati, com la coneixien els seus alumnes a l'escola, es deia Natividad Yarza i va ser la primera alcaldessa elegida per sufragi universal a Catalunya i a l'Estat. Doncs, tot i això, se'n parla poquíssim d'ella. Aquesta setmana s'han complert **85 anys des de les eleccions municipals del gener del 1934**, i com sempre passa, recordem molt els homes d'aquestes efemèrides històriques i molt poc sovint recordem les dones.

El més fort per a mi és que **Natividad Yarza no té cap carrer amb el seu nom enlloc de Catalunya**. Ni tan sols a Bellprat. Si poses a google maps “carrer de Natividad Yarza” diu que no s'ha trobat cap referència. Cap! Potser això de tenir un carrer o plaça al seu nom seria un reconeixement petit i simbòlic, però com a mínim seria un reconeixement a la primera dona alcaldessa de Catalunya.

L'únic que hi ha en reconeixement a la seva figura, segons explicava ara fa un temps la periodista Laia Vicens en un excel·lent perfil al diari Ara titulat [‘Doña Nati: mestre, miliciana i primera alcaldessa’](#), és una jornada castellera a Bellprat que rendeix homenatge a Yarza cada any. I, de fet, també existeix una beca d'Estudis Feministes Natividad Yarza que atorga la Fundació Josep Irla. S'ha de destacar sempre l'esforç que ha fet des de fa anys ERC per reivindicar-la malgrat l'oblit general.

14/01/1934. Natividad Yarza, vallisoletana y socialista, se convierte en la primera alcaldesa de la historia. En Bellprat y por ERC. Pasa la guerra ante al fascismo abasteciendo trincheras en el frente de Aragón. Muere exiliada en Francia.

Hoy hace 85 años de su nombramiento.

— Gabriel Rufián (@gabrielrufian) [January 14, 2019](#)

La seva història és força desconeguda. A les eleccions del 14 de gener del 1934, **Yarza va encapçalar la candidatura d'ERC de Bellprat, un petit municipi de l'Anoia.**

Va vèncer en les eleccions locals de Bellprat per només cinc vots de diferència respecte al candidat de la Lliga, el partit conservador catalanista, i amb 60 anys es va convertir en la primera alcaldessa democràtica del país.

La cosa va ser considerada taaaaan important, que l'aleshores ja president de Catalunya, **Lluís Companys**, la va rebre a Palau de la Generalitat a la plaça Sant Jaume.

I el diari '**La Humanitat**' la va definir a la seva portada com una "dona intel·ligent, ponderada i d'ideals d'esquerres i laics".

Havia arribat a **Bellprat** quatre anys abans en ser nomenada mestra de l'escola.

Va néixer a **Valladolid**, però de jove ja vivia a Barcelona perquè el seu pare treballava de sabater per a l'exèrcit. Va estudiar magisteri a Osca i va treballar en escoles pobles de Catalunya.

Yarza, després de la trista i dura derrota de la **Guerra Civil**, es va exiliar a França on va dedicar-se durant la resta de la seva vida a fer de planxadora. No tenia cap assignació econòmica, ni cap suport de la Generalitat a l'exili. Va haver de sobreviure com una exiliada més.

Va morir als '80 i pico' anys a Tolouse.

Avui cal rescatar-la de l'oblit. Se n'ha de parlar més de Natividad Yarza!

**Aquest text forma part de la secció "No s'ha parlat prou",
del programa de ràdio 'No ho sé', de Rac-1, dirigit per Agnès Marquès.**

[Aquí podeu escoltar la versió radiofònica d'aquest text.](#)